

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Κυκλοφορία τραπεζογραμματίων
και κερμάτων ευρώ,
φορολογικές ρυθμίσεις για την
εισαγωγή του ευρώ,
Αμοιβαία Κεφάλαια,
Συμπλήρωση Χρηματιστηριακής
Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις”

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2001

Διαδικασία

Στις 30 Αυγούστου 2001, ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. **Απόστολος Φωτιάδης** απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το Σχέδιο Νόμου "Κυκλοφορία τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, φορολογικές ρυθμίσεις για την εισαγωγή του ευρώ, Αμοιβαία Κεφάλαια, Συμπλήρωση Χρηματιστηριακής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις".

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Χ. Κεφάλα, Ν. Σκορίνη, Δ. Πολίτη, Κ. Κόλλια, Ν. Λιόλιο** και **Π. Αλεξόπουλο**.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Δημήτριος Πολίτης**. Στην Επιτροπή Εργασίας συμμετείχαν οι Εμπειρογνώμονες κ.κ. **Ηλίας Μήτσιος**,

φοροτεχνικός, **Αντώνιος Τορτοπίδης**, οικονομολόγος και **Γεώργιος Μπεκιάρης**, τέως Γενικός Διευθυντής Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών. Τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής είχε ο Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε. κ. **Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, Δρ. Νομικής και δικηγόρος.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της, στις 17 Σεπτεμβρίου 2001.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. στην οποία εισηγητές ήταν οι κ.κ. **Χ. Κεφάλας** και **Π. Αλεξόπουλος**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, διατύπωσε την υπ' αριθ. 57 Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

Α. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το Σχέδιο Νόμου "Κυκλοφορία τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, φορολογικές ρυθμίσεις για την εισαγωγή του ευρώ, Αμοιβαία Κεφάλαια, Συμπλήρωση Χρηματιστηριακής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις" (στο εξής Σχ/Ν) αποτελείται από 48 άρθρα και καλύπτει μία σειρά από ζητήματα, που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εισαγωγή του ευρώ και την απόσυρση της δραχμής ως νομίσματος της χώρας μας.

Πολλές από τις διατάξεις του Σχ/Ν είναι καθαρά τεχνικές και για το λόγο αυτό η παρούσα Γνώμη θα σταθεί μόνο σε εκείνες που παρουσιάζουν ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό ενδιαφέρον και χρήζουν σχολιασμού.

Σκοπός του νόμου, όπως αυτός διακηρύσσεται και στην Εισηγητική Έκθεση, είναι "η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις κοινοτικές διατάξεις για την κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ" και ειδικότερα προβλέπει "διατάξεις μετατροπής και στρογγυλοποίησης των δραχμικών αξιών σε ευρώ" με γνώμονα τη στρογγυλοποίηση κατά τρόπο ευεργετικό για το φορολογούμενο. Συγκεκριμένα:

Τα **άρθρα 1-7** περιέχουν τις αναγκαίες εκείνες διατάξεις για την έκδοση και κυκλοφορία του ευρώ, δηλαδή ποια ακριβώς θα είναι τα νέα κέρματα και τραπεζογραμμάτια και ποιες οι παραστάσεις της εθνικής όψης των νέων κερμάτων (υπενθυμίζεται ότι τα μεν χαρτονομίσματα θα έχουν ενιαία μορφή στα δώδεκα (12) Κράτη-Μέλη του ευρώ τα δε νομίσματα θα έχουν διαφορετική όψη σε κάθε χώρα). Παράλληλα, προβλέπονται οι οριστικές ημερομηνίες εισαγωγής του ευρώ (1.1.2002), απόσυρσης της δραχμής (28.2.2002) κ.λπ.

Το **άρθρο 8** προσαρμόζει τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα, που αφορούν στην προστασία του νομίσματος και συγκεκριμένα τα 207, 208 και 211. Οι προβλεπόμενες κυρώ-

σεις αυστηροποιούνται, ενώ θεσπίζονται ειδικές κυρώσεις (πρόστιμο, προσωρινή ή οριστική απαγόρευση επιχειρηματικής δραστηριότητας και πρόσκαιρο ή οριστικό αποκλεισμό από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις) για νομικά πρόσωπα προς όφελος των οποίων διαπράττονται τα ποινικά αδικήματα, που αφορούν το νόμισμα.

Τα **άρθρα 9-11** προβλέπουν τις μετατροπές από δραχμές σε χρηστικά ποσά σε ευρώ, χωρίς επιβαρύνσεις προς το φορολογούμενο των ποσών που προβλέπονται από τις ισχύουσες σήμερα διατάξεις που αφορούν στη φορολογία εισοδήματος. Μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται τα κλιμάκια φορολογίας εισοδήματος, η τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης με βάση τους φορολογισμούς ίππους ιδιόκτητου αυτοκινήτου ή το μήκος σκάφους κ.λπ.

Το **άρθρο 12** μετατρέπει σε ευρώ και στρογγυλοποιεί προς τα κάτω τα δραχμικά ποσά, που προβλέπονται στη φορολογία κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από λαχεία.

Τα **άρθρα 13-15** αφορούν στα ποσά της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Το **άρθρο 16** κάνει τις αναγκαίες μετατροπές και στρογγυλοποιήσεις στη νομοθεσία περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α), ενώ το **άρθρο 17** καλύπτει τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Τα **άρθρα 18-19** λειτουργούν, αντίστοιχα, ως προς τα ποσά που προβλέπονται στις διατάξεις περί δημοσίων εσόδων.

Το **άρθρο 20** αφορά στη μετατροπή και στρογγυλοποίηση των ποσών, που αφορούν στα τέλη κυκλοφορίας, ενώ προβλέπεται η ενσωμάτωση, σε αυτά, των εισφορών υπέρ Τ.Σ.Α., καθώς και των τελών χαρτοσήμου.

Το **άρθρο 21** αφορά στα ποσά που αφορούν ελεγκτικές διαδικασίες, καθώς και τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, ενώ το **άρθρο 22** προσαρμόζει τα ποσά του Τελωειακού Κώδικα.

Με τα **άρθρα 23-27** γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές ποσών, που προβλέπονται σε ειδικούς νόμους, όπως για παράδειγμα στις διατάξεις για τη φορολογία καυσίμων.

Το δεύτερο μέρος του Σχ/Ν ρυθμίζει θέματα μη σχετιζόμενα με την καθιέρωση του ευρώ ως νομίσματος και την απόσυρση της δραχμής.

Τα **άρθρα 28 και 29** αφορούν σε τροποποιήσεις της νομοθεσίας, περί φορολογίας εισοδήματος. Συνολικά επέρχονται 51 τροποποιήσεις μη σχετιζόμενες μεταξύ τους και για το λόγο αυτό είναι αδύνατη εδώ η συνοπτική τους παρουσίαση. Κατά συνέπεια, θα γίνει ειδικότερη αναφορά σε όσες από αυτές παρουσιάζουν ευρύτερο ενδιαφέρον στις κατ' άρθρον παρατηρήσεις της Γνώμης αυτής.

Το **άρθρο 30** μειώνει το συντελεστή φορολόγησης των αποθεματικών των τεχνικών εταιριών από 25-40%, που προβλέπει η κοινή νομοθεσία, σε 17,5%.

Το **άρθρο 31** αφορά σε εκκρεμότητες της εκκαθάρισης των Συγκοινωνιακών Επιχειρήσεων (Σ.ΕΠ.) και των αμοιβαίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, μεταξύ αυτών και του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών.

Το **άρθρο 32** αφορά το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων (μετατροπές, συγχωνεύσεις κ.λπ.).

Το **άρθρο 33** διευκρινίζει την έννοια του αποδεικτικού πληρωμής και τα **άρθρα 34-35** ρυθμίζουν θέματα φορολογίας καζίνο και παιγνίων.

Το **άρθρο 36** τροποποιεί διάφορες διατάξεις της νομοθεσίας περί Φ.Π.Α., ενώ το **άρθρο 37** αφορά στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Το **άρθρο 39** φέρει τον τίτλο "Λοιπές διατάξεις" και περιλαμβάνει μια σειρά από ρυθμίσεις μη σχετιζόμενες μεταξύ τους. Μεταξύ άλλων ρυθμίζονται τα εξής θέματα: καταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών από θύματα θεομηνιών, εξόφλησης δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε άτομα, που μετά τη λήψη του δανείου υπέστησαν σοβαρή βλάβη της υγείας τους, η αμοιβή των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα για συμμετοχή σε επιτροπές, συμβούλια κ.λπ., η δυνατότητα ανάθεσης σε ιδιώτες δικηγόρους του χειρισμού υποθέσεων του Δημοσίου, όταν δεν επαρκούν οι δικηγόροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Το **Κεφάλαιο Β' (άρθρα 39-44)** του δεύτερου μέρους αφορά σε θέματα αμοιβαίων κεφαλαίων και στη συμπλήρωση της χρηματιστηριακής νομοθεσίας. Ειδικότερα, το **άρθρο 39** ρυθμίζει τη διαδικασία διάσπασης αμοιβαίου κεφαλαίου σε περισσότερα αμοιβαία κεφάλαια, το **άρθρο 40** στην κατανομή των δαπανών συγχώνευσης ή διάσπασης αμοιβαίου κεφαλαίου, το **άρθρο 41** απαλλάσσει από το φόρο εισοδήματος την υπεραξία των μετοχών που εισφέρονται για την κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμος Εταιρία (Ε.Χ.Α.Ε.) και το **άρθρο 42** δίνει τη δυνατότητα στην εταιρία "Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Α.Ε." να συνάπτει συμβάσεις μαθητείας για τη μερική απασχόληση προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών φοιτητών. Το **άρθρο 43** αφορά στην καταγραφή και την εκκαθάριση των χρεωστικών τίτλων από το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών.

Το **άρθρο 44** τροποποιεί σε ορισμένα σημεία τη νομοθεσία, περί επενδύσεων των ασφαλιστικών οργανισμών.

Το **άρθρο 45** εξαιρεί τις Τράπεζες του δημοσίου τομέα από την υποχρέωση των νομικών προσώπων του δημοσίου, όπως λάβουν την εκτίμηση ορκωτών εκτιμητών σε περίπτωση που θέλουν να αγοράσουν ή να πωλήσουν ή να συστήσουν εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο ιδιοκτησίας τους.

Το **άρθρο 46** αφορά στην επιχορήγηση των επιχειρήσεων των νομών Ημαθίας και

Καστοριάς για την κάλυψη της απώλειας εσόδων από την επιβολή οικονομικών αντιμέτρων στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Το **άρθρο 47** αναφέρεται στην πρόωρη συνταξιοδότηση υπαλλήλων του πρώτου και ορίζει ότι ο Ο.Τ.Ε. θα καλύψει την επιβάρυνση του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ο.Τ.Ε. (Τ.Α.Π. Ο.Τ.Ε.).

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η καθιέρωση του ευρώ ως κοινού νομίσματος σε δώδεκα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα είναι αυτονόητο ότι αποτελεί μία σημαντικότερη οικονομική εξέλιξη που δημιουργεί σημαντικές δυνατότητες για τη χώρα μας. Η εξέλιξη αυτή συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών νομισματικής σταθερότητας για τη χώρα μας. Η σταθερότητα αυτή αποτελεί ένα αναγκαίο - αν και από μόνο του όχι επαρκή - όρο για την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας μας, αλλά και αφετηρία για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης με τις άλλες χώρες της ζώνης του ΕΥΡΩ, κάτι που είναι και το τελικό ζητούμενο.

Είναι βέβαιο ότι η μεγάλη αυτή αλλαγή θα δημιουργήσει στην αρχική μεταβατική φάση δυσχέρειες εξοικείωσης του συναλλακτικού κοινού, καθώς θα απαιτηθεί χρόνος μέχρι να συνηθίσουν οι συναλλασσόμενοι να κάνουν τους οικονομικούς τους υπολογισμούς με όρους ευρώ. Αυτή ακριβώς η έλλειψη εξοικείωσης, θα δημιουργήσει ένα περιθώριο για αφανείς ανατιμήσεις κατά την μετατροπή των δραχμικών τιμών σε ευρώ και την αυτονόητη ανάγκη για στρογγυλοποιήσεις. Προκειμένου να περιορισθεί αυτός ο κίνδυνος, οι κοινωνικοί φορείς, σε συνεργασία με την Πολιτεία καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια ενημέρωσης των πολιτών για τα νέα δεδομένα που θα δημιουργηθούν από 1.1.2002. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να ενταθούν, τόσο από τους φορείς όσο και από την Πολιτεία, στο πλαίσιο άλλωστε και του μνημονίου που υπέγραψαν ήδη από την 28.6.2001 οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Μία ειδικότερη πτυχή αυτής της προσπάθειας είναι και η ανάγκη ενημέρωσης των υπερηλίκων, καθώς και των λιγότερο μορφωμένων τμημάτων του πληθυσμού, που καταφεύγουν στη φύλαξη των χρημάτων στην οικία τους, για την ανάγκη έγκαιρης απόσυρσης όλων των δραχμικών νομισμάτων και χαρτονομισμάτων.

Το υπό κρίση Σχ/Ν αποτελεί μία θετική παρέμβαση στην προσπάθεια αποφυγής αφανών ανατιμήσεων κατά την μετατροπή των τιμών από δραχμές σε ευρώ, καθώς έρχεται το ίδιο το Κράτος και σε ό,τι το αφορά, μετατρέπει και στρογγυλοποιεί τα δραχμικά μεγέθη κατά τρόπο ευμενέστερο προς το φορολογούμενο. Είναι θετικό το ότι η Πολιτεία δεν αρκέστηκε σε μία μηχανική μετατροπή των ποσών από δραχμές σε ευρώ, αλλά στρογγύλεψε τα ποσά με ευνοϊκό για τους πολίτες τρόπο, δίδοντας πρώτη αυτή το παράδειγμα για το τι θα πρέπει να γίνει από 1.1.2002 στην αγορά.

Δεδομένου ότι οι επί μέρους διατάξεις του Σχ/Ν δεν έχουν κάποιο άλλο κοινό σημείο, πλην αυτού που προαναφέραμε (μετατροπή προς το ευμενέστερο για τους πολίτες), η αξιολόγηση των διατάξεων θα γίνει στις κατ' άρθρον παρατηρήσεις. Στο κεφάλαιο, όμως αυτό θα διατυπωθούν ορισμένες παρατηρήσεις, που αφορούν σε θέματα που δεν θίγει το Σχ/Ν, αλλά που σχετίζονται με την εισαγωγή του ευρώ και είναι ιδιαίτερα σημαντικά:

- Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, επιταγές που θα έχουν ημερομηνία πληρωμής μετά την 1.1.2002 και το ποσόν τους θα εμφανίζεται σε δραχμές δεν θα μπορούν να εξαργυρωθούν, γιατί θα αφορούν ένα ανύπαρκτο νόμισμα. Είναι γνωστό ότι οι μεταχρονολογημένες επιταγές είναι ένα συνηθέστατο μέσο συναλλαγών και έτσι ήδη έχει κυκλοφορήσει - πριν ακόμη γίνει κοινή συνείδηση αυτό το νομικό πρόβλημα - ένας σημαντικός αριθμός από αυτές με ημερομηνίες πληρωμής μεταγενέστερες της 1.1.2002 πλην, όμως, σε δραχμές. Βεβαίως, καταβάλλεται από τους δικαιούχους των επιταγών αυτών προσπάθεια αντικατάστασής τους, αλλά αυτή μερικές φορές προσκρούει στην έλλειψη συνεργασίας από πλευράς των εκδοτών των επιταγών. Ακόμη, όμως και εάν υπάρχει αυτή η καλή θέληση, το πρόβλημα αντικατάστασης εί-

ναι πολύ περίπλοκο στις περιπτώσεις πολλαπλών οπισθογραφήσεων. Θα πρέπει εγκαίρως να υπάρξει νομοθετική μέριμνα για το θέμα αυτό, πριν προκληθούν οξύτατα προβλήματα και προστριβές μεταξύ των συναλλασσομένων.

- Η αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ ενδεχομένως θα δημιουργήσει περιθώρια ξεπλύματος χρημάτων, καθώς θα είναι δυσχερής ο έλεγχος της προέλευσης των χρημάτων, κατά τη μεταβατική περίοδο όπου οι τράπεζες θα έχουν υπερβολικό φόρτο εργασίας. Το πρόβλημα που θα δημιουργηθεί θα πρέπει να αντιμετωπισθεί, έστω και με εκ των υστέρων ελέγχους.

- Δεν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με τη μετατροπή σε ευρώ των ποσών, που αναφέρονται στην ασφαλιστική νομοθεσία (ασφαλιστικές κλάσεις, εισφορές κ.λπ.), ενώ είναι κοινά παραδεκτή η ανάγκη ρύθμισης του θέματος. Η καθυστέρηση δρα ανασταλτικά στην ολοκλήρωση της προσαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων των επιχειρήσεων και των γενικής χρήσεως πακέτων πληροφορικής, προκειμένου να είναι έτοιμα για τη χρήση των επιχειρήσεων και τους δοκιμαστικούς ελέγχους που θα πρέπει να γίνουν πριν την 1.1.2002.

- Αν και το θέμα δεν θίγεται με το Σχ/Ν, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει τις επιφυλάξεις της ως προς την πρόσφατη ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών, ότι οι φορολογικές δηλώσεις του 2002 (δηλαδή για το οικονομικό έτος 2001) θα υποβληθούν σε δραχμές. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με όσα προέβλεπε το Εθνικό Σχέδιο για τη Μετάβαση σε Ευρώ που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 1998 και στο οποίο βασίσθηκαν αρκετές επιχειρήσεις και ήδη έχουν τροποποιήσει αντίστοιχα τα συστήματα πληροφορικής τους. Η ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών θα υποχρεώσει τις επιχειρήσεις αυτές σε νέες δαπάνες, χωρίς να φέρουν καμμία ευθύνη για αυτό. Θα πρέπει λοιπόν ή να ανακληθεί η ανακοίνωση αυτή και να ισχύσουν τα προ-

βλεπόμενα στο Εθνικό Σχέδιο ή να δοθεί η διαζευκτική δυνατότητα υποβολής των δηλώσεων σε δραχμές και σε ευρώ με αντίστοιχη, βέβαια, προετοιμασία των φορολογικών υπηρεσιών (δεδομένου άλλωστε ότι η εκκαθάριση των δηλώσεων θα γίνει έτσι και αλλιώς σε ευρώ).

- Δεν ρυθμίζονται οι τυπικές δυσκολίες που θα προκύψουν στην υλοποίηση των συμβάσεων με φορείς του δημοσίου που έχουν ισχύ πέραν της 1.1.2002, οι δε τιμές μονάδος που περιέχονται σε αυτές είναι εκφρασμένες σε δραχμές. Η απλή μετατροπή της τιμής μονάδος σε ευρώ κατά τους κανόνες της στρογγυλοποίησης δεν θα εξασφαλίσει ακρίβεια μετατροπής, όσα δεκαδικά ψηφία και εάν χρησιμοποιηθούν, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα στην εκμετάλλευση των συμβάσεων και την πληρωμή των προμηθευτών του δημοσίου. Χρειάζεται να υπάρξει ρύθμιση που θα καλύπτει την αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και τις Υπηρεσίες Εντελλομένων Εξόδων και θα δίδει ευέλικτες λύσεις στα προβλήματα που θα δημιουργηθούν.

Τέλος, η Ο.Κ.Ε. τονίζει την ανάγκη να υπάρξει από τη δημόσια διοίκηση μία ευέλικτη αντιμετώπιση των προβλημάτων και αναγκών που θα προκύψουν, αλλά και των λαθών που καλόπιστα τυχόν θα γίνουν ώστε να μη δημιουργηθούν οικονομικά προβλήματα στις επιχειρήσεις, αλλά και τους απλούς φορολογούμενους. Η δράση της διοίκησης θα πρέπει να υποβοηθάει και να ενθαρρύνει την έγκαιρη - και χωρίς παρενέργειες - μετάβαση των επιχειρήσεων και των πολιτών στο ευρώ και να αποφευχθούν ενέργειες και προσεγγίσεις που θα δημιουργούσαν επιπρόσθετες δυσκολίες.

Στη συνέχεια, η Ο.Κ.Ε. θα προβεί στη διατύπωση των κατ' άρθρον παρατηρήσεων. Κατά την πάγια τακτική της Ο.Κ.Ε., παραλείπεται ο σχολιασμός διατάξεων που έχουν τεχνικό χαρακτήρα ή δεν παρουσιάζουν ευρύτερο ενδιαφέρον.

Γ. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 8 **Τροποποίηση και συμπλήρωση** **διατάξεων για την προστασία του** **νομίσματος και τη μετατροπή ποσών**

Στο άρθρο αυτό αναδιατυπώνονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, που αφορούν σε εγκλήματα κατά του νομίσματος, προκειμένου να προσαρμοσθούν στη νέα κατάσταση. Παράλληλα, αυξάνονται οι ποινές που προβλέπονται για τα σχετικά αδικήματα.

Η αυστηροποίηση των ποινών κρίνεται θετικά, καθώς συμβαδίζει με την επέκταση του φαινομένου της κυκλοφορίας πλαστών νομισμάτων και την αύξηση των επιπτώσεων, που αυτή έχει στις συναλλαγές.

Θετικά, επίσης, κρίνονται οι διατάξεις που καθιερώνουν ειδικές κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα προς όφελος των οποίων τυχόν διαπράττονται τα ανωτέρω αδικήματα.

Άρθρο 12 **Ρυθμίσεις στη φορολογία κληρονομιών,** **δωρεών, γονικών παροχών** **και κερδών από λαχεία** **Παρ. 1 και 2**

Αναπροσαρμόζονται τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων σε περιπτώσεις που παραχωρούνται περιουσιακά στοιχεία στο Δημόσιο, καθώς επίσης αυξάνεται και το εκπιπτόμενο ποσό για τα έσοδα κηδείας του κληρονομούμενου.

Τα ποσά αυτά είχαν μείνει σταθερά επί σειρά ετών και ορθά προβλέπεται η σημαντική αύξησή τους.

Άρθρο 13 **Ρυθμίσεις στη φορολογία μεταβίβασης** **ακινήτων**

Η μετατροπή των ποσών που προβλέπονται από τις σχετικές φορολογικές δια-

τάξεις γίνεται με ιδιαίτερα ευνοϊκό τρόπο για το φορολογούμενο και κρίνεται θετικά.

Άρθρο 14 **Ρυθμίσεις στη φορολογία μεγάλης** **ακίνητης περιουσίας**

Είναι, ίσως, η μόνη κατηγορία μετατροπών που γίνεται με σχεδόν μηδενική απόκλιση από τα ισχύοντα ποσά.

Δεδομένου ότι πρόκειται για μεγάλη ακίνητη περιουσία κρίνεται θετικά η απλή μετατροπή, χωρίς ουσιαστική τροποποίηση της φορολογικής επιβάρυνσης.

Άρθρο 20 **Τέλη κυκλοφορίας - ενσωμάτωση σ' αυτά** **εισφορών ΤΣΑ και Τελών Χαρτοσήμου**

Πέραν της μετατροπής τους, τα ποσά αυξάνονται προκειμένου να καλύψουν και την εισφορά στο ΤΣΑ και το τέλος χαρτοσήμου, τα οποία μέχρι τώρα καταβάλλονταν ξεχωριστά.

Η ρύθμιση κρίνεται θετικά, υπό την προϋπόθεση, όμως ότι πράγματι θα αποδίδονται στο ΤΣΑ (για την ακρίβεια στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών που έχει απορροφήσει και το ΤΣΑ) τα αναλογούντα έσοδα, καθώς και στον Ο.Γ.Α. τα έσοδα από το τέλος χαρτοσήμου που απορροφάται στο τέλος κυκλοφορίας.

Άρθρο 28 **Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος** **Παρ. 1**

Προβλέπεται η απαλλαγή από τη φορολογία των οικονομικών ενισχύσεων, που χορηγούνται στους αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες για την κάλυψη των βιοτικών τους αναγκών κατά το διάστημα παραμονής τους στην Ελλάδα.

Η διάταξη κρίνεται θετικά.

Παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί και το θέμα της φορολόγησης των επιδοτήσεων ή επιχορηγήσεων, που καταβάλλονται στις συνδικαλιστικές ομοσπονδίες και συνομοσπονδίες για την εκτέλεση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης των εργαζομένων και των ανέργων ή παρέμβασης για τον προσανατολισμό τους. Δεδομένου του μη κερδοσκοπικού τους χαρακτήρα, το σημερινό καθεστώς δημιουργεί μία περιττή γραφειοκρατική επιβάρυνση, όπου γίνεται παρακράτηση, υποβάλλονται φορολογικές δηλώσεις και στο τέλος, επιστρέφονται τα παρακρατηθέντα ποσά, γιατί υπήρξαν μηδενικά ή ελάχιστα κέρδη. Προτείνεται η προσθήκη (ε) περιπτώσεως απαλλαγής από φορολογία εισοδήματος, που να αφορά στις περιπτώσεις αυτές. Ανάλογη προσθήκη, για αντίστοιχους λόγους, θα πρέπει να γίνει και στη διάταξη του άρθρου 37 παρ. 2.

Παρ. 2, 3, 4, 30, 31 και 32

Οι διατάξεις αυτές *αντιμετωπίζουν* μία δυνατότητα καταστρατήγησης του νόμου, που υπήρχε σήμερα σχετικά με τον τρόπο φορολόγησης της επιχειρηματικής αμοιβής. Συγκεκριμένα, η επιχειρηματική αμοιβή θα φορολογείται στα φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από το εάν υποβλήθηκε εμπρόθεσμα ή όχι η φορολογική δήλωση του αντίστοιχου νομικού προσώπου.

Η διάταξη κρίνεται θετικά.

Παρ. 5

Εξομοιώνεται φορολογικά με τη μεταβίβαση εταιρικών μερίδων ή μεριδίων η μη συμμετοχή εταίρου στην αύξηση του κεφαλαίου προσωπικής εταιρίας ή ΕΠΕ και συνεπώς καταβάλλεται φόρος υπεραξίας.

Α Άποψη: Η ρύθμιση αξιολογείται θετικά, καθώς η εμπειρία δείχνει ότι η μη συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου των εταιριών αυτής της μορφής, υποκρύπτει συναλλαγή που αποφέρει εισόδημα στον μη μετέχοντα στην αύξηση εταίρο. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να υπάρξει φορολόγηση.

Β Άποψη: Η ρύθμιση αυτή θα ενεργήσει ανασταλτικά στην αύξηση του κεφαλαίου και τη διεύρυνση της μετοχικής βάσης και κατά συνέπεια των παραγωγικών δυνατοτήτων των εταιριών αυτών και δεν συμβαδίζει με την προσπάθεια για δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών επιχειρηματικών μονάδων.

Παρ. 7

Με την προτεινόμενη διάταξη δεν θεωρείται πλέον τεκμήριο εισοδήματος η δαπάνη για την εξόφληση τοκοχρεωλυτικού δανείου που λαμβάνεται για αγορά αρδευτικού εξοπλισμού αγροτικής εκμετάλλευσης. Μέχρι σήμερα η εξαίρεση αυτή ίσχυε μόνο για όσους αγόραζαν μετρητοίς τον εξοπλισμό αυτό.

Η διάταξη αυτή κρίνεται θετικά, καθώς επιφέρει ίση μεταχείριση.

Παρ. 8

Θεωρούνται φορολογητέο εισόδημα του εκμισθωτή οι δαπάνες που γίνονται από το μισθωτή για τη βελτίωση ή την επέκταση μισθωμένης οικοδομής, εφ' όσον διατηρηθούν μετά τη λήξη της μίσθωσης και παραμείνουν στην κυριότητα του ιδιοκτήτη.

Η "βελτίωση" γεννά σοβαρά αποδεικτικά προβλήματα που θα δημιουργήσουν προστριβές ή και αθέμιτες συναλλαγές. Η διάταξη θα πρέπει να περιορισθεί στην επέκταση της μισθωμένης οικοδομής.

Παρ. 10

Προβλέπεται η δυνατότητα έκπτωσης, από το φορολογητέο εισόδημα των επιχειρήσεων, των ποσών που καταβάλλουν στα τέκνα θανόντων εργαζομένων τους, όταν ο θάνατος επήλθε λόγω σεισμού ή άλλου λόγου ανωτέρας βίας κατά τη διάρκεια εργασίας του θανόντος και εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης. Το απαλλασσόμενο ποσό είναι μέχρι 3.000 ευρώ.

Η διάταξη κρίνεται θετικά, αλλά θα πρέπει να επεκταθεί και στα εργατικά ατυχήμα-

τα, όταν καταβάλλονται ποσά πέραν αυτών που ορίζει ο νόμος. Επίσης, θα πρέπει να καλύπτονται και περιστατικά που γίνονται εκτός των εγκαταστάσεων, αλλά εντός οχήματος της εταιρίας κατά την εκτέλεση της εργασίας. Τέλος, το απαλλασσόμενο ποσό θα πρέπει να φθάνει μέχρι το ύψος του αφορολόγητου εισοδήματος.

Άρθρο 29

Συναφείς ρυθμίσεις με τη φορολογία εισοδήματος και περί φορολογικών κυρώσεων Παρ. 6

Μειώνεται το πρόστιμο που επιβάλλεται για νοθευμένο ή εικονικό τιμολόγιο σε αγρότες με ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α. από το 5πλάσιο στο 3πλάσιο του μη αποδοθέντος, όπως δηλαδή ισχύει για όλους τους φορολογούμενους.

Κρίνεται θετικά η διάταξη για λόγους ίσης φορολογικής μεταχείρισης.

Άρθρο 34

Κυρώσεις για παράβαση στην απόδοση δικαιώματος του Δημοσίου από τις επιχειρήσεις καζίνων

Με τη διάταξη αυτή καλύπτεται ένα νομικό κενό, ως προς τα δικαιώματα του Δημοσίου σε περίπτωση μη κανονικής απόδοσης σε αυτό των δικαιωμάτων του επί των εισπράξεων των καζίνων.

Η διάταξη κρίνεται θετικά.

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις θεμάτων παιγνίων

1. Προβλέπεται ότι θα φορολογούνται ως "παιγνιομηχάνημα" οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές "που εγκαθίστανται ή λειτουργούν, με σκοπό την εκμετάλλευση, σε δημόσια γενικά κέντρα (ξενοδοχεία, καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων κάθε φύσης και σε κάθε χώρο προσιτό στο κοινό)".

Η διάταξη εναρμονίζεται με την κοινή εμπειρία ως προς την πραγματική χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, πλην όμως είναι ιδιαίτερα ανελαστική, με αποτέλεσμα να καλύπτονται και πραγματικά θεμιτές χρήσεις από συλλόγους με επιστημονικό αντικείμενο. Θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα εξαίρεσης - με κατά περίπτωση εκδιδόμενες Υπουργικές Αποφάσεις - συγκεκριμένων συλλόγων που έχουν αποδεδειγμένα επιστημονική/ερευνητική δραστηριότητα και κατά συνέπεια η παραχώρηση της χρήσης των Η/Υ στα μέλη τους προάγει την κυκλοφορία της γνώσης.

2. Παράλληλα, η διάταξη παραπέμπει στις διατάξεις του Ν. 1809/1998 σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης και χορήγηση άδειας καταλληλότητας για τις ταμειακές μηχανές, σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση ειδικών φορολογικών μηχανισμών στα ηλεκτρικά, ηλεκτρομηχανικά και ηλεκτρονικά ψυχαγωγικά παίγνια.

Η διαδικασία αυτή, όπως απέδειξε και η εμπειρία με τις ταμειακές μηχανές, δεν είναι πρόσφορη και είναι δυνατόν να μην επαρκέσει το χρονικό διάστημα ως τις 1.7.2002 για την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών. Ο νομοθέτης θα πρέπει να επιλέξει πιο ευέλικτες λύσεις και ιδιαίτερα να καταργήσει το ελάχιστο όριο αιτήσεων για χορήγηση αδειών που απαιτείται για την ενεργοποίηση της επιτροπής χορήγησης των αδειών.

Άρθρο 37

Ρυθμίσεις θεμάτων Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων Παρ. 2

Με τη διάταξη προβλέπεται η δυνατότητα των φορέων εκτέλεσης ερευνητικού έργου, που χρηματοδοτείται ή επιχορηγείται από την Ε.Ε. να αμοίβουν με απόδειξη δαπάνης άτομα που δεν είναι επιτηδευματίες και συνδέονται με αυτά με

μίσθωση έργου. Παράλληλα, το όριο των αμοιβών αυτών διπλασιάζεται σε σχέση με τα ισχύοντα για τις λοιπές περιπτώσεις (δεδομένου ότι σήμερα το όριο είναι 1.000.000 δρχ., για τις περιπτώσεις που αναφέρει η υπό κρίση διάταξη καθορίζεται σε 2.000.0000 δρχ.).

Αν και γίνεται κατανοητό το σκεπτικό της διάταξης αυτής και η ανάγκη την οποία αυτή καλύπτει, η διατύπωσή της αφήνει πολλά περιθώρια για καταστρατήγησή της, προκειμένου να μην εφαρμοσθεί η νομοθεσία περί Ι.Κ.Α. ή περί ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι η διάταξη επιτρέπει τη χρήση αυτής της μεθόδου (έκδοση επαγγελματικής δαπάνης) χωρίς να ορίζει ρητά ότι ο συνδεόμενος με σύμβαση έργου θα

πρέπει να προσφέρει έργο, που αφορά αποκλειστικά το ερευνητικό έργο για το οποίο χρηματοδοτείται ο φορέας του. Δεδομένου ότι σήμερα υπάρχει μεγάλος αριθμός φορέων που έχουν αναλάβει ερευνητικό έργο χρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε., υπάρχει ενδεχόμενο πρόσληψης μεγάλου αριθμού εργαζομένων (γραμματείς, διοικητικοί υπάλληλοι κ.λπ.) που δεν θα συνδέονταν με το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο και θα απασχολούνταν στις άλλες δραστηριότητες του φορέα.

Προτείνεται να προστεθεί ως τρίτη σωρευτική προϋπόθεση η εξής:

"- το έργο που παρέχουν αφορά αποκλειστικά το χρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε. ερευνητικό έργο."

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
Καθηγητής **ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΝΤΗΣ**

Στην Ολομέλεια της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Καθηγητής Ανδρέας Κιντής

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.

Πολίτης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λιόλιος Νικόλαος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Μπελαντάκης Ζαχαρίας
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αβραμίδη Νικολάου
Μέλους Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ρεφρές Κυριάκος
Γενικός Διευθυντής
Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων
σε αναπλήρωση του
Βασιλικού Ευστράτιου
Γενικού Γραμματέα Π.Ο.Ξ.

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Παπαδημητρίου Ιωάννης
Β' Αναπλ. Γενικός Γραμματέας
Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Μότσου Γεωργίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ρίζος Θωμάς
Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.

Σκορίνης Νικόλαος
Α' Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Τσατήρης Γεώργιος
Νομικός Σύμβουλος Ένωσης
Ελληνικών Τραπεζών

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βουλγαράκης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Γκούβερη Ρέα
Γ.Σ.Ε.Ε.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαιμιάς Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μίχας Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Αποστολόπουλος Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Παπασπύρου Σπύρου
Προέδρου Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Πολυζωγόπουλου Χρήστου
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Πρόεδρος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βαγιωνάς Δημήτριος
Εκπρόσωπος Π.Ι.Σ.

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Γιατράκος Νικόλαος
Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Καραγιάννης Δημήτριος
Εκπρόσωπος ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Λίτσος Φώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Τσεμπερλίδης Νικόλαος
Μέλος Δ.Σ. Κέντρου
Προστασίας Καταναλωτών
σε αναπλήρωση του
Λαζαρίδη Χαράλαμπου
Προέδρου Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της κας Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (01) 9249510-2, Fax: (01) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr